

До 10-річчя економічного факультету. На зламі сторіч і світоглядів

[Професор Перерва, декан економічного факультету]

#13-14 от 17.05.2005

Щороку близько 10 студентам економічного факультету призначаються іменні стипендії різних рівнів, серед них стипендіати Президента України, Верховної Ради, різних фондів та Вченої ради університету. Це відмінники навчання, учасники розробок наукових тем, активісти суспільного життя.

: „” , .. -40 .

Зміна в нашій країні планової системи ведення народного господарства на ринкову призвела до виникнення значного попиту на освітні послуги у галузі підготовки ринково орієнтованих фахівців в галузі економіки та менеджменту. Першими на ці потреби відгукнулися спеціалізовані економічні вузи, але їх потенційні можливості задовольнити потреби швидкозростаючого ринку освітніх послуг були замалими. Цим швидко скористалися комерційні структури, які стали ініціаторами створення безлічі навчальних закладів з вельми сумнівними можливостями щодо надання якісних освітніх послуг. Достатньо сказати, що тільки в Харкові поряд з 24 державними вищими навчальними закладами було створено близько 20 приватних, переважна більшість яких спеціалізувалися в галузі підготовки економістів та юристів. Але й ця армада вузів не була в змозі задовольнити всіх бажаючих, особливі складнощі виникли в підготовці галузевих менеджерів та економістів, де потрібно було враховувати особливості створення, виробництва і збуту галузевої продукції. Такі знання можна було набути тільки в політехнічних навчальних закладах, найбільш яскравим представником яких є Харківський політехнічний університет.

Підготовка фахівців у галузі економіки і менеджменту в НТУ «ХПІ» була започаткована в 1991 році з ініціативи першого проректора професора Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО і завідувача кафедри менеджменту професора Л.М. ІВІНА. Перший набір студентів був здійснений в кількості 56 осіб на спеціальність «Організація виробництва» кафедрою менеджменту, яка в той час була в складі інженерно-фізичного факультету. В 1992 році набір на перший курс

вже здійснювали дві кафедри – кафедра менеджменту і кафедра бізнесу і контролінгу (завідувач – професор В.Я. Міщенко). Остання вела спеціалізовану підготовку фахівців у галузі зовнішньоекономічної діяльності. В 1993 році підготовка економістів вийшла за межі інженерно-фізичного факультету і з'явилася на енергомашинобудівному факультеті, де на перший курс кафедрою економіки і організації машинобудівної промисловості (завідувач – професор А.І. Яковлев) було набрано ще дві академічні групи, які спеціалізувалися в галузі промислового маркетингу. Плани з підготовки фахівців економічного профілю в нашому університеті набували все більш значних розмірів, і їх реалізація в рамках технічних факультетів була все складнішою.

У 1994 році ректорат університету приймає історичне рішення про створення в структурі університету факультету інженерного менеджменту. З метою забезпечення європейських стандартів та методів підготовки фахівців економічного профілю в 1994 році за підтримки економічного факультету Магдебурзького університету ім. Отто фон Герікке та особисто декана цього факультету професора Г. Швьодіауера і завідувача навчальною частиною доктора К. Шімпф був виграний грант з фонду Темпус. Основним завданням цього гранту була інтелектуальна, методична та матеріальна підтримка створення в нашому університеті факультету економічного профілю. У виконанні цього гранту, окрім вже зазначених професора Г. Швьодіауера і доктора К. Шімпф, активну участь брали доценти Т.В. Рябова, І.М. Акімова і О.В. Решетняк, професори Л.М. Івін і П.Г. Перерва. Результатом виконання цього гранту стала також зміна попередньо затвердженої назви факультету інженерного менеджменту на назву «Економічний факультет», яку було узаконено наказом по університету від 16 квітня 1995 року. Ця дата і є офіційною, від якої бере відлік історія тепер уже досить відомого в Україні і за її межами економічного факультету. Першим деканом економічного факультету було затверджено доктора економічних наук, професора П.Г. Перерву, заступниками декана з навчальної роботи – доцента М.І. Ларку, а з виховної – доцента А.О. Федорова. Слід відзначити, що цей триумвірат здійснював керівництво факультетом протягом усіх 10 років – з моменту створення факультету до цього часу. Стабільним з моменту створення факультету є і секретаріат деканату: інженери Т.О. Кобелева, О.М. Бондаренко, Н.Г. Ільченко. Цей момент у роботі економфаку є показовим і відтворює стабільність роботи факультету, надійність його кадрового складу.

На момент створення факультету була всього одна спеціальність «Менеджмент у виробничій сфері», в яку на підставі рішення Міністерства освіти України в 1994 році трансформувалась вище зазначена спеціальність «Організація виробництва». Створення факультету дало значний поштовх до відкриття в НТУ «ХПІ» нових спеціальностей і спеціалізацій в галузі економіки і менеджменту. Постійно збільшувався контингент студентів на факультеті, значна частина якого навчається на платній основі, поповнюючи бюджет університету. Нижченаведена таблиця ілюструє динаміку основних показників роботи економічного факультету.

Контингент студентів збільшився з 861 студента в 1995 році до 2138 в 2000 році. В цей час в НТУ «ХПІ» підготовка фахівців економічного профілю ведеться ще на 4 факультетах, що стало можливим після створення базового економічного факультету. Це економіко-правовий

факультет, факультет управління бізнесом, факультет інформатики і управління і факультет бізнесу і фінансів, який був створений в 2003 році шляхом розділення економічного факультету, розміри якого на той час були несумісними з його статусом. Значно збільшилася кількість спеціальностей. Крім вказаних у таблиці, в НТУ «ХПІ» ведеться підготовка фахівців за спеціальностям «Економічна кібернетика» (факультет управління бізнесом та факультет інформатики і управління), «Управління проектами» та «Адміністративний менеджмент» (факультет інформатики і управління), «Оподаткування» та «Фінанси» (факультет бізнесу і фінансів). Значного розвитку досягла заочна підготовка фахівців практично з усіх спеціальностей. Контингент студентів заочного відділення, які вчаться на економічних спеціальностях, перевищує дві тисячі студентів, що стало можливим завдяки створенню та успішному функціонуванню економічного факультету. Історія економічного факультету включає в себе яскраві сторінки, міжнародного співробітництва. З моменту свого створення і по сьогоднішній день факультет активно розширює діючі і створює нові його напрямки. У 2005 році виповнилось 40 років тісної співпраці між економічними підрозділами НТУ «ХПІ» і Магдебурзького університету ім. Отто фон Герікке. Тісні дружні зв'язки між цими двома вузами довгі роки підтримувалися завдяки ентузіазму вчених Магдебурзького університету доктор Карін Шімпф (лауреат Міжнародної медалі ім. М. Семко), почесного доктора НТУ «ХПІ» професора Г.Швьодіауера, професорів А. Люмера, Б. Вольф, М. Райта, І. Вайманна та ін. Протягом останніх 7 років закріпились і знайшли подальший розвиток творчі стосунки вчених економічного факультету і економістів Мішкольцьського університету (Угорщина), в розвиток яких значний вклад внесли угорські вчені професори Л. Бешенеи, И. Синтаи, Я. Кундрак, доктор М. Чесарик та ін. Вчені факультету також тісно співпрацюють зі своїми колегами з провідних університетів США, Франції, Бельгії, Іспанії, Австрії, Фінляндії, Румунії, Болгарії, Польщі та інших країн. За 10 років свого існування економічний факультет підготував 2015 кваліфікованих фахівців у галузі економіки, менеджменту та інтелектуальної власності. Окрім вказаних у таблиці спеціальностей, підготовка велася з ряду спеціалізацій, серед яких найбільшою популярністю користуються наступні: «Маркетинг, менеджмент та правова охорона інтелектуальної власності», «Оподаткування», «Рекламний бізнес», «Контроль та ревізія», «Менеджмент та маркетинг Європейського співтовариства», «Менеджмент персоналу», «Управління проектами» та інші. Серед випускників факультету бізнесмени, управлінці вищої ланки, суспільні діячі, викладачі вищих навчальних закладів, працівники силових структур та інші. Викладачами різних кафедр економічного факультету НТУ «ХПІ» стали його випускники Роман Нестеренко, Валерій Єлізаров, Андрій Івахненко, Олена Передрій, Світлана Васильцова, Олександр Кучинський, Марина Рета, Наталія Єршова, Олександра Косенко, Оксана Покровенко, Євген Строков, Дмитро Шанін та інші. Кращими серед випускників сьогодні є доценти економічних кафедр нашого університету, кандидати економічних наук Данило Козуб, Павло Бринь, Олена Кудояр та Діана Райко. Серед успішних менеджерів промисловості слід назвати Костянтина Портного – завідувача відділу маркетингу заводу ім. Малишева, Сергія Кубрика – завідувача відділом Київського райвиконкому, Віталія Тарасова – провідного спеціаліста ТОВ „Млеко”, Олену Лавренко –

головного спеціаліста по роботі з роботодавцями Харківського центру зайнятості, Дмитра Горобця – провідного спеціаліста служби безпеки України та інших. Ряд випускників факультету успішно працюють за кордоном, повною мірою використовуючи отримані в НТУ „ХПІ” знання з економіки, менеджменту, права, іноземної мови, комп’ютерної підготовки. Це Олександр Чегринець, Іван Гладенко, Ольга Калугіна, Олена Антоненко, Ілона Тишиніна та інші.

Успіхи економічного факультету забезпечує високий професіоналізм його викладацького корпусу. Серед викладачів факультету 3 академіки, 16 професорів, 57 доцентів і кандидатів наук. Серед кращих викладачів слід назвати професора В.С. Каретнікову, доцентів Р.Ф. Смолівік, О.І. Савченко, В.І. Ярову, Т.В. Рябову, Н.Б. Решетняк, О.І. Линник, Я.А. Максименко, ст. викладачів Л.Г. Кувардіну, Д.М. Бішеф, В.П. Філіпова, Р.А. Нестеренко, Д.В. Тимофесва, В.М. Кобельєва та багато інших.

Сьогодні економічний факультет мобілізує всі свої сили для успішного подолання бар’єру вимог Європейського співтовариства в вигляді стандартів освіти, визначених учасниками Болонського процесу. В колективі факультету немає сумнівів відносно того, що вже в найближчі часи фахівець з дипломом економічного факультету Національного технічного університету „Харківський політехнічний інститут” буде надзвичайно бажаним на підприємствах і в установах не тільки Україні, але й далеко за її межами.